

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

EL SANATLARI TEKNOLOJİSİ ALANI

FANTEZİ YAKA ÇİÇEĞİ

Ankara, 2011

Millî Eğitim Bakanlığı tarafından geliştirilen modüller;

- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 08.02.2011 tarih ve 10 sayılı Kararı ile onaylanan, Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında kademeli olarak yaygınlaştırılan 58 alan ve 222 dala ait çerçeve öğretim programlarında amaçlanan mesleki yeterlikleri kazandırmaya yönelik geliştirilmiş öğretim materyalleridir (Ders Notlarıdır).
- Modüller, bireylere mesleki yeterlik kazandırmak ve bireysel öğrenmeye rehberlik etmek amacıyla öğrenme materyali olarak hazırlanmış, denenmek ve geliştirilmek üzere Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında uygulanmaya başlanmıştır.
- Modüller teknolojik gelişmelere paralel olarak, amaçlanan yeterliği kazandırmak koşulu ile eğitim öğretim sırasında geliştirilebilir ve yapılması önerilen değişiklikler Bakanlıkta ilgili birime bildirilir.
- Örgün ve yaygın eğitim kurumları, işletmeler ve kendi kendine mesleki yeterlik kazanmak isteyen bireyler modüllere internet üzerinden ulaşılabilirler.
- Basılmış modüller, eğitim kurumlarında öğrencilere ücretsiz olarak dağıtılır.
- Modüller hiçbir şekilde ticari amaçla kullanılamaz ve ücret karşılığında satılamaz.

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	iii
AÇIKLAMALAR	iv
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	3
1. KUMAŞ SERTLEŞTİRME	3
1.1. Fantezi Çiçeğin Özellikleri.....	3
1.1.1. Gereç Seçimi	4
1.1.2. Renk	4
1.1.3. Büyüklük	4
1.2. Giysi Süslemedeki Yeri.....	4
1.3. Fantezi Çiçekçilikte Kullanılan Kumaşlar	5
1.4. Kumaş Sertleştirme	5
1.4.1. Kumaş Sertleştirmenin Gereği	5
1.4.2. Kumaş Sertleştirmede Kullanılan Araç ve Gereçler	5
1.4.3. Kumaş Sertleştirme Yöntemleri	6
UYGULAMA FAALİYETİ.....	7
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	11
ÖĞRENME FAALİYETİ -2.....	12
2. KALIP ÇIKARMA	12
2.1. Kullanılan Araç ve Gereçler.....	12
2.2. Yapma Çiçek Kalıbı Elde Etme	12
2.3. Yapma Çiçekçilikte Kalıp Çeşitleri.....	13
2.3.1. Yuvarlak Kalıplar (Taç Yaprakları Dörtten Fazla Olanlar)	13
2.4. Fantezi Çiçek Kalıbının çıkarılması.....	14
UYGULAMA FAALİYETİ.....	15
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	17
ÖĞRENME FAALİYETİ-3	18
3. KALIPLARI SERTLEŞMİŞ KUMAŞA UYGULAMA	18
3.1. Kalıpları Kumaşa Uygulama Yöntemleri.....	18
3.2. Çizilen Yaprakları Kesme ve Gruplama	19
UYGULAMA FAALİYETİ.....	19
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	22
ÖĞRENME FAALİYETİ - 4.....	23
4. BOYAMA YAPMA.....	23
4.1. Boya Hazırlamada Kullanılan Araç ve Gereçler	23
4.2. Boya Hazırlama.....	23
4.3. Yapma Çiçek Boyama Yöntemleri	24
4.4. Model Çiçeği Boyama Yapma	24
UYGULAMA FAALİYETİ.....	25
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	27
ÖĞRENME FAALİYETİ - 5.....	28
5.1. Tel Sarmada Kullanılan Malzemeler.....	28

5.2. Tel Sarma	28
5.2.1. Tel Oksitleme	28
5.2.2. Tel Kesme	29
5.2.3. Krepon Kâğıdı Kesme	29
5.2.4. Tel Sarma	29
UYGULAMA FAALİYETİ.....	30
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	32
ÖĞRENME FAALİYETİ-6	33
6. TOHUM HAZIRLAMA	33
6.1. Tohum Hazırlamada Kullanılan Araç ve Gereçler.....	33
6.2. Tohum Hazırlama Çeşitleri	33
6.3. Tohum Hazırlama Malzemeleri	34
6.4. Fantezi Çiçek Tohumu Hazırlama.....	35
UYGULAMA FAALİYETİ.....	36
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	37
ÖĞRENME FAALİYETİ-7	38
7. ÜTÜ YAPMA	38
7.1. Çiçek Ütülemede Kullanılan Araç ve Gereçler	38
7.1.1. El Aletleri (El Ütüleri).....	38
7.1.2. Cendere ve Kalıpları.....	39
7.2. Çiçek Ütüsü Yapma	39
7.3. Cendere Yapma	39
7.4. Model Çiçeği Ütüleme	39
UYGULAMA FAALİYETİ.....	40
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	42
ÖĞRENME FAALİYETİ-8	43
8. TOPLAMA.....	43
8.1. Çiçek Toplarken Kullanılan Araç ve Gereçler	43
8.2. Çiçeği Toplama Teknikleri.....	43
8.3. Model Çiçeği Tohum Etrafında Toplama	43
8.4. Yeşil Yaprakları Hazırlama ve Gruplama	44
8.5. Yeşil Yaprakları Gruplama	44
UYGULAMA FAALİYETİ.....	45
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	47
ÖĞRENME FAALİYETİ-9	48
9. DALLAMA.....	48
9.1. Dallama Yaparken Kullanılan Araç ve Gereçler.....	48
9.2. Dallama	49
UYGULAMA FAALİYETİ.....	50
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	51
ÖĞRENME FAALİYETİ-10	52
10. BUKETLEME.....	52
10.1. Fantezi Çiçek Yapımında Biye Çalışması.....	52

10.2. Buketleme Şekilleri	52
10.2.1. Uzun Buketleme	52
10.2.2. Üçgen Buketleme	52
10.2.3. S Şeklinde Buketleme	53
10.2.4. Yuvarlak Buketleme.....	53
UYGULAMA FAALİYETİ.....	54
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	55
MODÜL DEĞERLENDİRME	56
CEVAP ANAHTARLARI.....	58
KAYNAKÇA	61

AÇIKLAMALAR

KOD	215ESB494
ALAN	El sanatları Teknolojisi
DAL/MESLEK	Dekoratif El Sanatları
MODÜLÜN ADI	Fantezi Yaka Çiçeği
MODÜLÜN TANIMI	Tekniğine uygun yaka çiçeği çalışmak için kumaş sertleştirme, tekniğine ve modele uygun kalıp çıkarma, kalıpları sertleştirilmiş kumaşa uygulama, kalıpları kesme, boyama yapma, tel sarma, tohum hazırlama, ütüleme, toplama, dallama ve buket yapma faaliyetlerini kapsayan bir öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/32
ÖN KOŞUL	Tabi Kumaş Çiçek 1 ve 2 modülünü almış olmak
YETERLİLİK	Fantezi yaka çiçeği yapmak
MODÜLÜN AMACI	<p>Genel amaç Bu modül ile uygun araç gereç sağlandığında, tekniğe ve modele uygun fantezi yaka çiçeği yapabileceksiniz.</p> <p>Amaçlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tekniğe uygun olarak fantezi yaka çiçeği çalışmak için kumaş sertleştirebileceksiniz. 2. Tekniğe uygun olarak modele uygun kalıp çıkarabileceksiniz. 3. Tekniğe uygun olarak kalıpları sertleşmiş kumaşa uygulayabileceksiniz. 4. Tekniğe ve modele uygun olarak boyama yapabileceksiniz. 5. Tekniğe uygun olarak tel sarabileceksiniz. 6. Tekniğe ve modele uygun olarak tohum hazırlayabileceksiniz. 7. Tekniğe ve modele uygun olarak ütü yapabileceksiniz. 8. Tekniğe ve modele uygun olarak toplama yapabileceksiniz. 9. Tekniğe ve modele uygun olarak dallama yapabileceksiniz. 10. Tekniğe ve modele uygun olarak buket yapabileceksiniz.

EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Ortam: Temiz ve aydınlık bir atölye ortamı Donanım: Çalışma masası, sandalye, kumaş, kumaş sertleştirme kasnağı, jelatin, çaydanlık, su, çakmak, tüp, kase, küvet, tahta kaşık, parşömen kağıdı, karton, çiçek patronları, anten ve çiçek teli, krepon kağıtları, sulu boya fırçası, toplu iğne, kurşun kalem, makas, makara ipi, pens, yapıştırıcı, cendere kalıp ütüleri, kepek yastığı, kağıt havlu, fayans, pamuk vb.
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Modülün içinde yer alan her faaliyetten sonra, verilen ölçme araçları ile kendinizi değerlendireceksiniz. Modül sonunda ise kazandığınız bilgi ve becerileri ölçmek amacıyla öğretmeniniz tarafından hazırlanacak ölçme araçları ile değerlendirileceksiniz.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Bu modül çalışmasında, Kumaş Çiçek Yapımı 1 ve 2 modülünde, aşamalarını öğrendiğiniz ev süslemelerinde kullanılan çeşitli yapma kumaş çiçeklerin; giyim süslemeye uygun ve bazı değişiklikler yapılarak fantezi yaka çiçeği çalışmak için kullanılan araç gereçler, kumaş sertleştirme, tekniğe ve modele uygun kalıp çıkarma, kalıpları sertleşmiş kumaşa uygulama, kalıpları kesme, boyama yapma, tel sarma, tohum hazırlama, ütü yapma, toplama yapma, dallama yapma, tekniğe ve modele uygun olarak buketleme yapma aşamaları anlatılmaktadır.

Günümüzde yaşanan gelişmeler insanları daha çok öğrenmeye, bilgilerini tazelemeye, üretime yönelik çalışmaya mecbur bırakmaktadır. Öğrenme ihtiyaçlarını karşılamamanın en önemli yolu da eğitimidir.

Yapma çiçek tekniğini öğrenen kişi, çiçek yaparak el becerisini geliştirebilir. Fazla bir sermayeye ihtiyaç duymadan da evinde yapmış olduğu ürünleri satarak aile bütçesine katkıda bulunabilir. Modaya uygun, fantezi ve abiye kıyafetleri, çiçeklerle tamamlayarak daha zengin ve albenili hâle getirilebilir.

Bu modül; öğrendiklerinizi uygulama imkânına, yaratıcı gücünüzü geliştirmek suretiyle de aile ve ülke ekonomisine katkıda bulunacak, bu dalı ve bu dalın çalışma şartlarını tanımanıza yardımcı olacak ve sonraki öğreniminize rehber olacaktır.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Tekniğe uygun olarak fantezi yaka çiçeği çalışmak için kumaş sertleştirebileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Çevrenizde yapılan fantezi yaka çiçeği örneklerini araştırınız. Bulabildiğiniz örnekleri sınıfinıza getirerek arkadaşlarınızla inceleyiniz.
- Fantezi yaka çiçeklerinde kullanılan kumaşları araştırınız. Bulabildiğiniz örnekleri sınıfinıza getirerek arkadaşlarınızla inceleyiniz.
- Kumaş sertleştirme yöntemlerini araştırınız. Bulduğunuz bilgileri arkadaşlarınızla paylaşınız.

1. KUMAŞ SERTLEŞTİRME

1.1. Fantezi Çiçeğin Özellikleri

Fantezi çiçek, doğal çiçeklerin karakteristik özelliklerini kaybetmeden patron, boya, tohum, ütü, ve dallamalarında değişiklik yapılarak özel zevk ve kabiliyete göre yapılan çalışmalardır. Kumaş, fötr, rafya, kuru otlar, madeni gereçler, deri, tüy, çeşitli hamurlar kullanılır.

Resim 1.1: Fantezi yaka çiçeği

Resim 1.2: Fantezi yaka çiçeği

Fantezi çiçekler, giyimi süsleyen çiçeklerdir. Bu nedenle hangi kıyafetle kullanılacaksa ona uyum sağlaması gerekir. Bu nedenle bir kıyafeti tamamlayacak olan çiçeklerin yapım ve kullanımında başarılı olmak için bazı noktalara dikkat etmek gerekir.

1.1.1. Gereç Seçimi

Fantezi çiçeğin yapılacağı gereç, kıyafetin gereci ile aynı olmalı veya ona uyum sağlamalıdır. Örneğin, deri bir kıyafette deriden yapılmış bir çiçek; ipekli bir tuvalet için organze; saten, tafta gibi ipekli bir kumaştan veya kıyafetin kendi kumaşı sertleştirilerek kullanılır.

1.1.2. Renk

Fantezi çiçeğin rengi de kullanılacağı giyim eşyasına uygun olmalıdır. Bu bakımdan ö desenli bir kıyafetin içindeki renklerden birinin açık ya da koyu tonları kullanılmalı, düz renk bir kıyafette renk uyumuna dikkat edilmelidir.

1.1.3. Büyüklük

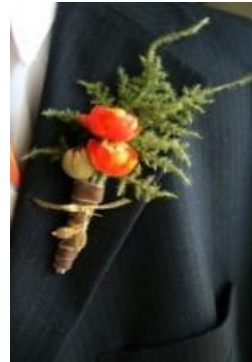
Çiçeğin büyüklük veya yüksekliği de kullanılacağı yere göre uygun olmalıdır. Çok abartılı veya çok küçük olmamalıdır.

1.2. Giysi Süslemedeki Yeri

Giyim süslemede (genellikle elbise, tayyör, tuvalet, çanta, şapka, ayakkabı) ve gelin çiçeklerinde kullanılır. Süslenecek kıyafetlerin renk ve tarzları dikkate alınarak deri, seramik, payet, pul, boncuk, ince kumaşlar vb. malzemelerden yapılır. Kullanılacağı yere göre değişik renkler seçilebilir.

Resim 1.3: Çiçeklerle süslemiş şapka

Resim 1.4: Yaka çiçeği

Resim 1.5: Çiçeklerle süslenmiş çanta

Resim 1.6: Süslenmiş ayakkabı

1.3. Fantezi Çiçekçilikte Kullanılan Kumaşlar

Saten, organze, organtin, tafta, lenjeri, podanj, ipek kadife, krep saten, ipek şifon vb. ince, hafif kumaşlar tercih edilebilir. Ayrıca kıyafetin kendi kumaşından da yapılabilir.

1.4. Kumaş Sertleştirme

1.4.1. Kumaş Sertleştirmenin Gereği

Yapma çiçekçilikte kullanılacak en önemli malzeme kumaştır. Opal, lenjeri, podanj, ipek ve pamuk kadife, organze, organtin ve tafta gibi kumaşların kullanılması esas olmakla beraber ihtiyaç, arzu ve zevke bağlı olarak farklı kumaşlardan da faydalanılabilir. Bu kumaşlar renklendirilmelerinin kolaylığı bakımından beyaz olarak alınır.

Kolanmış kumaş üzerine kalıpların etrafından çizmenin kolay olması, çizilen kalıpların kolaylıkla kesilebilmesi, boyanın iyi tutması, ütülerle vermek istenilen şeklin iyi tutabilmesi, şeklini uzun süre koruyarak kalıcı olabilmesi ve kesilmiş olan kenarların atmaması için kumaşın önceden jelatin, kola veya plastik tutkal ile sertleştirilmesi gerekir.

Genellikle ipekler jelatinle, pamuklular kola ile sertleştirilir. Fakat tek tarafı parlak veya tüylü olan (kadife, saten, pazen,... gibi) kumaşlar tüyelerinin veya parlaklığının bozulmaması için arkasından jelatinle sertleştirilir.

1.4.2. Kumaş Sertleştirmede Kullanılan Araç ve Gereçler

Çivili kumaş kolalama kasnağı, fırçalar, küvet, kâse, çaydanlık, tüp, kumaşlar, toplu iğne, makara vb. malzemeler kullanılır. Kumaş sertleştirme gereçleri ise aşağıda sıralanmıştır.(Ayrıntılı bilgi için bk.i Tabi Kumaş Çiçek 1)

- **Kola:** Nişastadan elde edilen bir maddedir. En iyi cinsi pirinç nişastasından yapılanıdır. Parlaklığını artırmak için içine parafin ve boraks ilave edilmiştir.

Resim 1.7: Kola

- **Jelatin:** Kokusuz, renksiz, tatsız bir maddedir. En iyi cinsi koyun kemiklerinin veya dana kafalarının ilk kaynatma ürünlerinin buharlaştırılmasından elde edilir.

Resim 1.8: Yaprak jelatin

- **Plastik kola:** Marangoz yapıştırıcısı olarak bilinen, beyaz renkli yapıştırıcıdır.

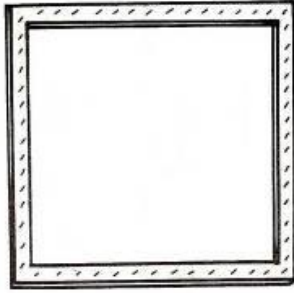

Resim 1.9: Plastik tutkal

1.4.3. Kumaş Sertleştirme Yöntemleri

- **İçine batırarak:** İnce ve iki yüzü aynı kumaşlar, kola veya jelatinle içine batırılarak sertleştirilir.
- **Bir yüzüne sürerek:** Tek tarafı parlak veya tüylü olan kadife, saten, pazen gibi kumaşlar tüyelerinin veya parlaklığının bozulmaması için kasağa kuru olarak gerilir, arkasından tamponlanarak kola, jelatin veya plastik tutkal ile sertleştirilir.

UYGULAMA FAALİYETİ-1

İçine batırarak kumaş sertleştirme işlemini yapınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Model tesbit ediniz.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Araştırmacı, yaratıcı olunuz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kumaşı seçiniz.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Yapacağınız çiçeğin özelliğine uygun olmasına dikkat ediniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ 90x90 cm ölçüsünde tahta kasnak yaptırarak 5 cm aralıklarla kalın çivi çaktırınız. ➤ Kumaş sertleştirme kasnağını temizleyerek hazırlayınız. ➤ Sertleştirici maddeyi kumaşın cinsine uygun kola, jelatin veya plastik tutkal olarak hazırlayınız. ➤ Tüp ve suyu hazırlayınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Genellikle kumaş enleri 90 cm olduğundan bu ölçü standarttır. Kasnak için marangozdan yardım alınız.

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Sertleştirme malzemesini hazırlayarak kumaşı tahta kaşıkla yavaş yavaş küvete bastırınız. 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kumaşın tamamını sertleştirici madde soğumadan küvete bastırarak iki elle ovuşturarak yediriniz. ➤ Kumaşı kasnağın köşesinden başlayarak geriniz. ➤ Kumaş eksik ise gerilmeyen kenara eşit aralıklarla toplu iğne takınız. ➤ Makara ipiyle toplu iğne ve kasnağın kenarındaki çivilere germe işlemi yapınız. ➤ Kumaşın iki yüzündeki kola fazlalıklarını küçük bir cetvelle sıyırınız. 	

	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kurumaya bırakınız. ➤ Kuruyunca kasnaktan çıkarınız. ➤ Kenarların delik yerlerinden keserek düzeltiniz.	 <ul style="list-style-type: none"> ➤ Sertleştirici madde olarak plastik tutkal kullanılırsa nemli iken kasnaktan çıkarılıp buharsız olarak ütüleyiniz. ➤ Katlamadan, rulo yaparak muhafaza ediniz.

UYGULAMA FAALİYETİ-2

Bir yüzüne sürerek sertleşme işlemini yapınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Model seçimi yapınız.	➤ Yaratıcı olunuz.
➤ Yapacağınız çiçek için kumaş seçimi yapınız.	➤ Kumaşın çiçeğin özelliğine uygun olmasına dikkat ediniz.
➤ Araç gereçleri hazırlayınız.	➤ Kumaşı kasnağa geriniz. ➤ Tersi yüzü olan kumaşlarda tersinin dış tarafa gelmesine dikkat ediniz.
➤ Kumaşı sertleştiriniz.	➤ Kumaşın cinsine uygun olmasına dikkat ediniz. ➤ Sertleştirici maddeyi tamponlayarak kumaşın tersinden sürünüz. ➤ Tamamen ıslanmasını sağlayınız. ➤ Fazlalık kalmamasına dikkat ediniz. ➤ Kalorifer kenarında kurutmayınız. ➤ Kenarları makasla düzeltiniz. ➤ Zamanı iyi kullanınız. ➤ Temiz çalışınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıda verilen cümleleri doğru - yanlış durumuna göre işaretleyiniz.

1. ( ) Jelatin nişastadan elde edilen bir maddedir.
2. ( ) Fantezi çiçekler, giyimi süsleyen çiçeklerdir.

Aşağıda verilen cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru sözcükleri yazınız.

3. Kumaş olarak ..... ve .....olan kumaşlar tercih edilir.
4. İnce ve iki yüzü aynı kumaşlar, ... veya ..... sertleştirilir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Fantezi yaka çiçeği tekniğine göre modele uygun kalıp çıkarabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Çevrenizde yapılan fantezi yaka çiçeği örneklerini araştırınız. Bulabildiğiniz örnekleri sınıfınıza getirerek arkadaşlarınızla inceleyiniz.
- Fantezi yaka çiçeği yapımında kullanılan kalıpları ve çeşitlerini araştırınız. Bulduğunuz bilgileri ve örnekleri arkadaşlarınızla paylaşınız.
- Fantezi yaka çiçeği yapımında kullanılan araç gereçleri araştırınız. Bulduğunuz bilgileri arkadaşlarınızla paylaşınız.

2. KALIP ÇIKARMA

2.1. Kullanılan Araç ve Gereçler

Parşömen kâğıdı, kurşun kalem, yapıştırıcı, tabii veya yapma model çiçek, resimler, makas, hazır kalıp kitapları vb. malzemeler kullanılır.

2.2. Yapma Çiçek Kalıbı Elde Etme

Kalıp, yapma çiçekçilikte çalışmaların temelini teşkil eder. Bu nedenle kalıp çıkarmanın önemi büyüktür. Kalıp ne kadar düzgün çıkarılırsa sonuç o kadar başarılı olur.

Kalıp; çiçeğin çanak, taç ve yeşil (sap) yapraklarının kalıbını oluşturan karton parçalarıdır. Çizme ve kesme işleminin düzgün olması için kalıp kâğıt gibi ince, mukavva gibi kalın malzemedan çıkarılmamalıdır.

Üç şekilde elde edilir.

- **Yapıştırarak kalıp çıkarma:** Canlı çiçeklerden, çiçek yaprakları koparılarak elde edilir.
- **Bakarak (göz ölçüsüyle) kalıp çıkarma:** Yapılacak çiçeğin doğal veya yapılmış örneği elde yoksa resimlerden (kartpostal, takvim yaprakları) bakılarak takriben göz ölçüsü ile kalıplar belirlenip çizilir.

Belirlenen kalıplar mulaj kâğıdından gereken sayıda kesilerek prova yapılırsa olan veya oluşacak hatalar düzeltilip istenilen amaca ulaşılır.

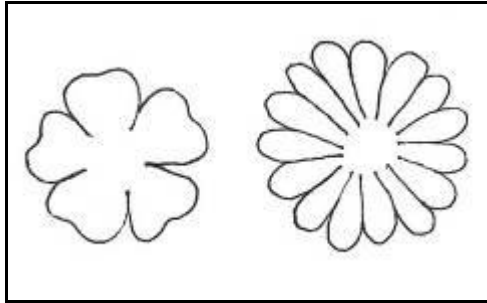
- **Ölçerek kalıp çıkarma:** Elimizdeki tabii veya yapma çiçek model tek olduğu takdirde bu çiçeği parçalamak sakıncalı olur. Çünkü yapacağımız çiçek tamamlanıncaya kadar bu modelin elimizde olduğu gibi bulunması gerekir. Bu gibi durumlarda yapıştırarak kalıp çıkarma yöntemini uygulamak mümkün olmaz. Bu nedenle ölçerek kalıp çıkarma yöntemi uygulanır.

Belirlenen kalıplar mulaj kâğıdından gereken sayıda kesilerek prova yapılırsa oluşacak hata düzeltilip istenilen amaca ulaşılır.

2.3. Yapma Çiçekçilikte Kalıp Çeşitleri

2.3.1. Yuvarlak Kalıplar (Taç Yaprakları Dörtten Fazla Olanlar)

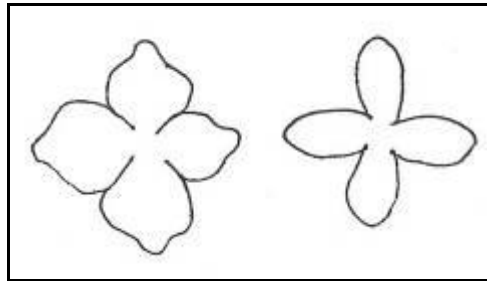
Düğün çiçeği, bahar, kan damlası, çardak gülü gibi çiçeklerin kalıpları bu gruba dâhildir. Bu şekilde patronlar için verev olması önemli değildir. Kumaş üzerine ne şekilde uygulanırsa uygulansın bir tarafı mutlaka kumaşın düz ipliğine gelecektir. Bu nedenle verev yönü gözetilmeden, sadece kumaştan ekonomik tarzda yararlanılacağı düşünülerek çizilir ve kesilir.

Şekil 2.1: Yuvarlak kalıplar

2.3.2. Artı Şeklinde Kalıplar (Dört Dilimli)

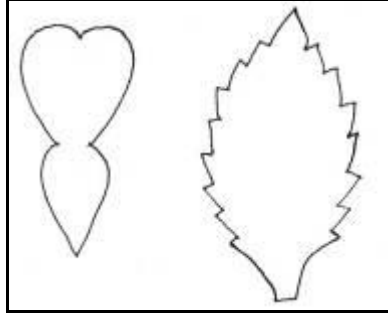
Bu şekildeki kalıplar, dilimlerinin her birinden verev geçecek şekilde kumaşa uygulanır. Aynı zamanda fazla kumaş ziyan edilmemesine dikkat edilir.

Şekil 2.2: Artı şeklinde kalıplar

2.3.3. Dipten Yapıştırılanlar (Uzun Kalıplar)

En ve boyunun en geniş noktaları verev yönüne gelmek üzere kumaşa uygulanır. Karanfil, sümbül gibi çiçeklerin taç yaprakları ve genellikle yeşil yapraklar bu gruba girer.

Şekil 2.3: Dipten yapıştırılanlar (uzun kalıplar)

2.4. Fantezi Çiçek Kalıbının Çıkarılması

Çiçek kalıpları yukarıda açıkladığımız yöntemlerle elde edildiği gibi denenmiş hazır çiçek kalıp kitaplarından da elde edilir.

- **Hazır çiçek kalıbını parşömen kâğıdına çizme:** Parşömen kâğıdı hazır çiçek kalıplarının üzerine konularak kurşun kalem yardımıyla çizilir.
- **Kalıpları kartona yapıştırma:** Parşömen üzerine çizilen kalıplar kesilmeden yapıştırıcı kullanılarak karton üzerine yapıştırılır.
- **Kalıpları numaralandırma:** Kalıplar boyları göz önüne alınarak numaralandırılır.
- **Karton kalıpları kesme:** Kalıplar çizgilerin içinden olmak üzere ince uçlu bir makas ile kesilir.
- **Kalıpları boyutlarına göre sıralama:** Boylarına göre sıralanır, üzerine her çiçek için kalıplardan kaç adet kullanılacağı yazılır.

UYGULAMA FAALİYETİ

Fantezi çiçekte kullanılacak çiçek kalıbını çıkarınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hazır kalıp kitabından veya oluşturulmuş kalıp defterlerinden yapılacak çiçeğin kalıbını, üzerine parşömen kâğıdı koyarak kopya ediniz.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Parşömen kâğıdına çizilen kalıpları, kesmeden kartona yapıştırınız.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kartona yapıştırılan kalıpları, boy ölçüsüne göre numaralandırınız. ➤ Üzerlerine bir çiçek için kumaştan kaç adet çıkarılacağını yazınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Düzenli olunuz. ➤ Titiz çalışınız.

<p>➤ Kartona yapışan ve üzeri numaralandırılan kalıpları çizgi üzerinden köşe yapmadan ve net bir şekilde kesiniz.</p>	
<p>➤ Kesilen kalıpları boylarına göre dizerek kumaşa uygulanacak hâle getiriniz.</p>	

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıda verilen cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru sözcükleri yazınız.

1. .... çiçeğin çanak, taç ve yeşil (sap) yapraklarının kalıbını oluşturan karton parçalarıdır.
2. Yapılacak çiçeğin tabisi veya yapılmış örneği elde yoksa resimlerden ....., takriben göz ölçüsü ile kalıplar belirlenerek çizilir.
3. ....verev yönü gözetilmeden, sadece kumaştan ekonomik tarzda yararlanılacağı düşünülerek çizilir ve kesilir.
4. ....en ve boyunun en geniş noktaları vev yönüne gelmek üzere kumaşa uygulanır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-3

AMAÇ

Fantezi yaka çiçeği tekniğine göre kalıpları sertleşmiş kumaşa uygulayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Çevrenizde yapılan fantezi yaka çiçeği örneklerini araştırınız. Bulabildiğiniz örnekleri sınıfinıza getirerek arkadaşlarınızla inceleyiniz.
- Fantezi yaka çiçeği yapımında kalıpları sertleşmiş kumaşa uygulama yöntemlerini araştırınız. Bulduğunuz bilgileri ve örnekleri arkadaşlarınızla paylaşınız.
- Fantezi yaka çiçeği yapımında kalıpları sertleşmiş kumaşa uygulama yöntemlerini araştırınız. Bulduğunuz bilgileri ve örnekleri arkadaşlarınızla paylaşınız.

3. KALIPLARI SERTLEŞMİŞ KUMAŞA UYGULAMA

3.1. Kalıpları Kumaşa Uygulama Yöntemleri

- **Çiçek Kalıplarının Şekil Özellikleri:** Yukarıda yuvarlak, artı şeklinde ve dipten yapıştırılan taç yapraklar olarak açıklanmıştır.
- **Çiçek Kalıplarının Kumaşa Uygulama Özellikleri:** Çiçek yapraklarına istenilen şekli verebilmek (ütü yaparken kolay esnemesi) için kalıpların, kumaşın daima verevine yerleştirilmesi, çizilmesi ve kesilmesi gerekir. Bu nedenle kumaş verevinin bulunması ve yaprak şekillerinin vereve uygulanışı aşağıda gösterilmiştir.
- **Kumaş Verevini Bulma:** Kumaşın verevi en ve boy ipliklerin üst üste getirilmesi ile bulunur.
- **Kalıpları Hesaplanan Sayıya Göre Kumaşa Çizme:** Kalıpların şekilleri dikkate alınarak hesaplanan sayıda kumaş üzerine çizilir.

3.2. Çizilen Yaprakları Kesme ve Gruplama

Üzerine kalıp şekli çizilmiş olan kumaş, küçük yuvarlak uçlu keskin bir makas ile çizgi içinden kesilir ve gruplanır. Kesilen yapraklar kalıp üzerinde yazan sıralamaya göre boylarına ayrılarak gruplandırılır.

UYGULAMA FAALİYETİ

Yapılacak fantezi çiçek kalıplarını kumaşa uygulayınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kalıp üzerinde yazan sayıyı, yapılacak çiçek sayısı ile çarparak ne kadar yaprak çizilmesi gerektiğini hesaplayınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kumaşın kaç kat olduğunu dikkate alarak hesaplayınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kumaşı bir köşesinden karşı köşesine ikiye katlayarak kenar hatları olan en ve boy ipliklerini üst üste getiriniz. ➤ Kalıbı bu verev hattının üst ve altındaki kumaş kısımlarına uygularken tek verev hattı yeterli gelmeyeceğinden kumaş katlanarak buna paralel birkaç hat daha meydana getiriniz.	 <ul style="list-style-type: none"> ➤ Organze gibi ince kumaşları 4-6 kat, kadife, pazen gibi kalın kumaşları tek kat, opal gibi orta kalınlıktaki kumaşları 2-4 kat çalışabilirsiniz. ➤ Kaydırmamaya dikkat ediniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kalıpları, hesaplanan sayıya göre kumaşa çiziniz ➤ Artı şeklindeki kalıpları kumaşın tam verevine yerleştiriniz. ➤ Dipten yapışan (uzun) kalıpları kumaşın tam verevine yerleştiriniz. ➤ Yuvarlak kalıpları kumaşın verevi gözetilmeksizin kumaş üzerine uygulayınız. ➤ Sol elin işaret parmağı ile kalıbın üzerine bastırınız. ➤ Sağ elinizle dik tutulan sivri ve sert uçlu bir kurşun kalemle (2H), kalıbın çevresi çiziniz.	

	 <ul style="list-style-type: none"> ➤ Kalıpları ekonomik yerleştiriniz. ➤ Kumaşı bir seferde çift çizgi yapmadan, kirlenmeden çizmeye özen gösteriniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Üzerine kalıp şekli çizilmiş olan kumaşı, ince, küçük uçlu keskin bir makas ile çizgi içinden kesiniz. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kesilen kısımlar üzerinde kalem izlerinin kalmamasına dikkat ediniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ İki kat olarak kesiniz. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kalıp şekli itibariyle uygun ise ince kumaşlardan iş ve zamandan kazanmak için, kumaşı dört veya daha fazla kat yapılarak da kesebilirsiniz. ➤ Kat yapıldığı zaman kaymaması için kumaşı çizilen şekillerin arasından ve kumaşın çeşitli yerinden toplu iğne ile tutturmayı unutmayınız.

	
<p>➤ Kesilen yaprakları kalıp üzerinde yazan sıralamaya göre boylarına ayrılarak gruplandırınız.</p>	

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıda verilen cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru sözcükleri yazınız.

1. Kumaşı bir köşesinden karşı köşesine ikiye katlayarak kenar hatları olan en ve boy ipliklerini üst üste getirerek kumaşın ..... bulunur.
2. Üzerine kalıp şekli çizilmiş olan kumaş, küçük yuvarlak uçlu keskin bir makas ile çizgi .....kesilir ve gruplanır.

Aşağıdaki soruyu dikkatlice okuyunuz ve doğru seçeneği işaretleyiniz.

3. Aşağıdakilerden hangisi kalıp çeşitlerinden değildir?
A) Yuvarlak kalıplar
B) Artı şeklinde
C) Dipten yapışanlar
D) Çarpı şeklinde

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-4

AMAÇ

Tekniğe ve modele uygun olarak boyama yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Çevrenizde yapılan fantezi yaka çiçeği örneklerini araştırınız. Bulabildiğiniz örnekleri sınıfınıza getirerek arkadaşlarınızla inceleyiniz.
- Fantezi yaka çiçeği yapımında boyama yöntemlerini araştırınız. Bulduğunuz bilgileri ve örnekleri arkadaşlarınızla paylaşınız.

4. BOYAMA YAPMA

4.1. Boya Hazırlamada Kullanılan Araç ve Gereçler

Kumaş boyaları, su, tüp, alkol, cam şişeler, kâse, huni vb. malzemeler kullanılır.

4.2. Boya Hazırlama

Yapma çiçekçilikte kullanılan boyalar piyasada, numaraları ile tahta boyası (anilinli boya) adıyla satılmaktadır.

Paket hâlinde satılan bu boyaların bir kısmı suyla bir kısmı alkolle (tuvalet ispiertosu) hazırlanır. Bir kısmı da hem su hem de alkolle karıştırılarak eritileceğinden boya paketleri ayrı ayrı cam şişelere boşaltılıp üzerlerine yarım su bardağı kadar (1/8 Litre) kaynar su veya alkol ilave edilir. Şişelerin ağzı kapatılır ve boya zerreleri tamamıyla eriyinceye kadar çalkalanır.

Boya aynı zamanda hem su hem de alkolle hazırlanıyorsa önce sıcak su ve su soğuduktan sonra da alkol ilave edilir. Katılan su ve alkol miktarlarının tutarı, eşit olarak 1/8 litreyi tamamlamalıdır. Boyanın ne ile eritileceği paketinden çıkacak talimatnamede yazılıdır.

- **Suyla:** Su ile hazırlanan boyalar şişe içerisine boya boşaltıldıktan sonra üzerine sıcak su ilave edilerek hazırlanır.
- **Alkolle:** Şişe içerisine boşaltılan boya üzerine alkol eklenerek hazırlanır.

- **Su ve Alkole:** Önce sıcak su ile eritilen boyanın üzerine alkol ilave edilerek hazırlanır.

4.3. Yapma Çiçek Boyama Yöntemleri

- **Islatma Banyosu:** Yapma çiçekçilikte kullanılan kumaşlar kola veya jelatinle sertleştirildikleri için boyaya doğrudan doğruya batırıldıkları takdirde boya kumaş üzerinde erimez, leke bırakır. Buna engel olmak için boyanacak kumaşların daha önce alkolle ıslatılmaları gerekir.
- **Boyama:** Boyama da dört şekilde yapılır.
  - **Daldırma:** Yaprak tek renkli olacaksa yapılacak boyama şekli daldırma dır.

Şekil 4.1: Daldırma

- **Lekeleme:** Yaprak fazla renkli ve tonlu olacaksa lekeleme tarzında boyanır.
- **Püskürtme:** Benekli yapraklarda uygulanır. Zemin renkli olacaksa yaprak önce daldırma yöntemi ile boyanarak kurutulur, sonra alkolde ıslatılarak nemli hâlde iken püskürtme uygulanır.
- **Çizgileme:** Yapraklar kuru iken ince fırçayla çiçeğin durumuna göre dipten dışa veya dıştan içe çizgileme yapılır.

4.4. Model Çiçeği Boyama Yapma

- **Taç yaprakları boyamak:** Taç yapraklar; yukarıda açıklanan ıslatma, daldırma ve lekeleme yöntemiyle boyanır.
- **Çanak yaprakları boyamak:** Çanak yapraklar, genellikle daldırma yöntemiyle boyanır.
- **Yeşil yaprakları boyamak:** Fantezi çiçekte yeşil yapraklar da çiçeğin ve kıyafetin rengine uygun olarak doğal renginin dışında boyanır.

UYGULAMA FAALİYETİ

Daldırma ve lekeleme boyama yapınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Boya hazırlamada kullanılan araç gereçleri hazırlayınız.	➤ Pratik olunuz.
➤ Boyayı hazırlayınız.	➤ Önlük giyiniz. ➤ Huni kullanınız. ➤ Boya su ile hazırlanıyorsa sıcak su, alkol ile hazırlanıyorsa alkol, eşit miktarda alkol ve su ile hazırlanıyorsa önce sıcak su sonra alkol konur. ➤ Boyanın erimesinde güçlük olursa çaydanlıkta kaynayan suyun buharında eritilir (benmari usulü).
	➤ Renkleri uygulayacağınız kıyafetin rengine uygun seçiniz. ➤ Dikkatli olunuz. ➤ Bir miktar sertleşmiş kumaş parçasıyla renk denemesi yapınız.
➤ Taç yaprakları boyayınız	➤ Düzenli olunuz. ➤ Yaprakların katlanmamasına özen gösteriniz.
➤ Çanak yaprakları boyayınız.	

<p>➤ Yeşil yaprakları da ıslatma banyosundan sonra boyayınız</p>	<p>➤ ıslatma banyosu, yaprağın üzerine verilecek boyanın hat oluşturmayıp daha iyi kaynaşması için uygulanır.</p> <p>➤ ıslatma banyosundan sonra boyanacak yaprak avuçlar arasına alınarak suyunun fazlası giderilir.</p>
<p>➤ Kurutma kâğıdı üzerine alarak kurutunuz.</p>	<p>➤ Pens kullanınız.</p>

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıda verilen cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru sözcükleri yazınız.

1. Boyalar ..... şekilde hazırlanır.

Aşağıda verilen cümleleri doğru - yanlış durumuna göre işaretleyiniz.

2. Hangisi boyama yöntemlerinden biri değildir?
A) Islatma
B) Daldırma
C) Lekeleme
D) Çizileme

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-5

AMAÇ

Tekniğine uygun olarak tel sarabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Çevrenizde yapılan örnek fantezi yaka çiçeklerini araştırınız. Bulabildiğiniz örnekleri sınıfinıza getirerek arkadaşlarınızla inceleyiniz.
- Fantezi yaka çiçeği yapımında tel sarma yöntemlerini araştırınız. Bulduğunuz bilgileri ve örnekleri arkadaşlarınızla paylaşınız.

5. TEL SARMA

5.1. Tel Sarmada Kullanılan Malzemeler

- **Tel:** Yapma çiçeklerde sap ve dal tellerle yapılır. Amaca uygun olanları, piyasada hazır olarak satılan üstü sarılı çiçek telleri (leton) ile anten telleri ve galvanizli soba telleridir.

Resim 5.1: Çeşitli teller

- **Krepon Kâğıdı:** Fantezi çiçeklerde genellikle beyaz renk krepon kâğıdı kullanılır. Beyaz krepon kâğıdı çiçeğin rengine boyanarak aynı tonda olması sağlanır.

5.2. Tel Sarma

Tellerin belli ölçüde kesilerek üzerlerinin krepon kâğıdı ile sarılmasıdır.

5.2.1. Tel Oksitleme

Anten ve soba tellerinin üstü kaygan olduğundan kâğıt ve pamuğun kolaylıkla sarılabilmesi ve sarıldıktan sonra da sıyrılıp çıkması için kullanmadan önce ateşte kızdırılır. Bu işleme oksitleme denir. Kızdırılan tel suyun içine atılır.

5.2.2. Tel Kesme

Tellerin belli ölçüde kesilmesidir. Teller, yaprakların 2/3'lük kısmına kadar geleceği dikkate alınarak kesilir.

5.2.3. Krepon Kâğıdı Kesme

Tellerin sarılmasında genellikle krepon kâğıdı kullanılır.

Piyasada krepon kâğıdının çeşitli renkleri vardır. Fakat kopya edilen çiçeğin sap renginde olanı bulunmadığı takdirde kâğıt, çiçek boyasıyla istenilen renge boyanır. Açılarak kurutulur.

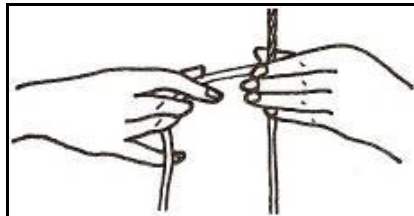
Resim 5.2: Krepon kâğıdı

Resim 5.3: Boyanmış krepon kâğıdı

5.2.4. Tel Sarma

Krepon kâğıdı telin biraz yukarisında tutulur. Geriye kıvrılarak yapıştırılır. Krepon kâğıdı vev tutularak iki parmak arasında sıkıca sarılır. Telin bitiminde krepon kâğıdı yapıştırılır.

Şekil 5.1: Tel Sarma

UYGULAMA FAALİYETİ

Fantezi çiçekte kullanacağınız telleri hazırlayınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Malzemeleri hazırlayınız.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Anten telini pensle tutarak ateşte kızdırıp suya atınız. Çıkarıp kurulayınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Böylece tel oksitlenerek kaygan tabaka yok edilmiş ve tellin dayanıklılığı artırılmış olur.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Telleri yapılacak çiçeğin yaprak ve dal durumuna göre istenilen uzunlukta tel makası ile kesiniz.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Katlarını ayırınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Teli düzeltiniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Krepon kâğıdını, katlı hâliyle sarılacak telin veya sapın kalınlık ve inceliğine uygun bir ende kesiniz.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ İnce anten tellerini sarmak için 1,5-2 mm en yeterlidir. Çiçeğin rengine uygun krepon kâğıdı kullanınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Sağ elinizin baş ve işaret parmakları arasında bulunan kâğıt şeridin ucunu, telin üst ucuna ve işaret parmağınız ile tel arasına gelmek üzere yerleştiriniz, ucunu kıvrarak yapıştırınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Açılmaması için yapıştırınız.

	
<p>➤ İhtiyaca göre kesilen oksitlenmiş teli, sol elinizin baş ve işaret parmakları ile üst ucundan tutunuz, alt kısmını aynı elin yüzük ve küçük parmağı arasından geçirin. Parmaklar arasında teli döndürülerek kâğıdı sarınız.</p>	<p>➤ Kâğıdı hafifçe esnetiniz. Düzgün sarmaya dikkat ediniz.</p> <p>➤ Telin alt ucunda 1 cm'lik bir kısmı (telin sarılış yönünü bilmek ve sonradan üzerine sarılacak pamuk ve kâğıdın ters istikamette sarılmasını önlemek için) açık bırakınız.</p>

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıda verilen cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru sözcükleri yazınız.

1. Yapma çiçeklerde sap ve dal ..... yapılır.
2. Fantezi çiçeklerde genellikle ..... krepon kâğıdı kullanılır.
3. Anten ve soba tellerinin üstü kaygan olduğundan kâğıt ve pamuğun kolaylıkla sarılabilmesi ve sarıldıktan sonra da sıyrılıp çıkması için kullanmadan önce ateşte kızdırılır. Bu işleme .....denir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-6

AMAÇ

Tekniğe ve modele uygun olarak tohum hazırlayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Çevrenizde yapılan fantezi yaka çiçeği örneklerini araştırınız. Bulabildiğiniz örnekleri sınıfınıza getirerek arkadaşlarınızla inceleyiniz.
- Tohum hazırlama yöntemlerini araştırınız. Bulduğunuz bilgileri arkadaşlarınızla paylaşınız.

6. TOHUM HAZIRLAMA

Tohum, aynı zamanda çiçeğin sapını da teşkil edecek olan, üstü kâğıtla sarılmış bir tel üzerine hazırlanır. Bu telin üst ucunun 0,5 cm altından itibaren bir miktar pamuk sarıldıktan sonra bırakılan uç, sarılan kısım üzerine pensle kıvrılır ki, buna “kanca yapma” denir. Yapılan kanca göbeğin yerinden çıkmamasını temin eder. Kancanın üstü pamukla sarılarak tohumun biçimi ve büyüklüğüne göre şekillendirilir.

Tohum yalnız ipçiklerden veya başçıklardan ibaret olacaksa ipçikleri teşkil edecek olan lifler, sapı teşkil edecek tele, üst ucunun yine 0,5 cm altından iplikle sarılmak suretiyle bağlanır. Sarılan iplik, liflerle tel üzerinde birkaç kere çevrildikten sonra telin üst ucu sargı üzerine kıvrılarak “kanca” yapılır. Kancanın üstü de iplikle sarılır ve yine sara sara aşağıya doğru inilerek iplik ilmiklenir ve fazlası koparılıp atılır.

6.1. Tohum Hazırlamada Kullanılan Araç ve Gereçler

Tohumun doğadakine uygun olabilmesi için çeşitli malzemeler kullanılır. Pamuk, lif, hazır tohumlar, irmik, kükürt çiçek hamuru, renkli hamur, kumaş, iplik, yün, pamuk, zambak ve çeşitli kâğıtlardan yararlanır. Bazı çiçeklerde mum ve vernik gibi koruyucu maddeler kullanılır.

6.2. Tohum Hazırlama Çeşitleri

Tohumlar çeşitli malzemeler kullanılarak 3 şekilde hazırlanabilir.

- **Yapıştırarak:** Papatya, gerbera gibi çiçekler için karton veya seramik hamur üzerine boyanmış irmik yapıştırılması gibi yöntemle yapılır.
- **Bağlayarak:** Gül, menekşe, ortanca gibi çiçekler için lif veya hazır tohum bağlanması gibi yöntemle yapılır.
- **Bağlayarak ve yapıştırarak:** Bağlanan liflerin üzerlerine irmik yapıştırılması veya gelincik, anemon, haşhaş gibi çiçekler için karton veya seramik hamur üzerine boyanmış irmik yapıştırılması ve kenarlarına hazır tohum veya lif bağlanması gibi yöntemle yapılır.

6.3. Tohum Hazırlama Malzemeleri

- **İp:** Kullanılacak çiçeğe göre değişmek üzere makara ipliği, ibrişim ve kordon gibi çeşitli iplikler kullanılır. İstenilen kola ile sertleştirilerek kullanılır.
- **İrmik:** İrmik sert buğdayın kırılmasıyla özel şekilde hazırlanan bir maddedir. İnce ve kalın çeşitleri vardır. İnce irmik daha elverişlidir. Bazı çiçek göbeklerinin yapımında kullanılır. Kullanılacağı yere göre boyanması gerekir. Çiçeğin özelliğine göre karton ip vb. malzemelere yapıştırılarak kullanılır.
- **Lif:** Lif; mercan ve mine gibi hafif ve küçük çiçeklerin sap yapımında tek tel ve bazı tabii ve dekoratif çiçeklerin göbeklerinin hazırlanışında grup olarak kullanılır. Yapılacak çiçeğe göre renklendirilmesi gerekir.
- **Kükürt:** Bazı çiçek göbeklerinin üstü sarı renkte ve tozlu görünüştedir. Yapma çiçeklerde bu görünüş kükürt vasıtasıyla verilir. Bu amaçla yapılan işe “kükürtleme” denir. Kükürt, sarı renkli toz hâlinde bir maden benzeri olup yandığı zaman öldürücü gaz hâline geçer. Çalışırken bu noktaya dikkat edilmelidir.
- **Hazır tohum:** Hazır tohumlar ikiye katlanarak kesilir. Çiçek boyutu dikkate alınarak kesilen tele makara yardımı ile bağlanır. Telin 1,5 cm’lik kısmı geriye kıvrılarak bağlanır. Üzerine pamuk ve krepon kâğıdı sarılır.
- **Çiçek hamuru:** Plastik tutkal ve un ile hamur hazırlanır. Tohum için kullanılacak boya eritilir. Hazırlanan hamurun içine yeteri kadar katılarak yoğrulur. Tohum boyutu dikkate alınarak koparılan parçalar şekillendirilir. Pamuk ve krepon kâğıdı ile sarılan tel ucu kanca yapılarak şekil verilmiş hamurun içine batırılır.
- **Kola ve pamukla:** Pamuk kola ile ıslatılarak tel üzerine sarılır. Tohumun şekli elde edilene kadar işleme devam edilir.

- **Kumaştan saçak keserek:** Tohumun kullanılacağı çiçek boyutu dikkate alınarak kesilen kumaş ikiye katlanır. Kat yeri tarafından dikey olacak şekilde kesikler oluşturulur. İstenirse boyama yapılır. Kat yerinden kesilen kumaş tel üzerine sarılarak tohum hazırlanır.
- **Istrapor keserek:** Tohum boyutu dikkate alınarak strapordan parça kesilir. Krepon kâğıdı sarılmış tel üzerine dikkatli bir şekilde bağlanır.

NOT: Yukarıda adı geçen tohum şekillerinin uygulamaları için Kumaş Çiçek Yapma-2 modülüne bakınız.

6.4. Fantezi Çiçek Tohumu Hazırlama

Fantezi çiçeklerde daha çok boncuklarla hazırlanmış tohumlar kullanılır.

UYGULAMA FAALİYETİ

Tohum hazırlayınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
<p>➤ Malzemeleri hazırlayınız</p>	<p>➤ Düzenli olunuz.</p>
<p>➤ Her çiçek için 4-5 adet tohum yapınız.</p>	<p>➤ Tel makası ile 7-8 cm uzunlukta kesiniz.</p> <p>➤ Teli boncuğun içinden geçirerek kıvrınız.</p> <p>➤ Boncukların tohum çanağına uygun büyüklükte olmasına dikkat ediniz.</p> <p>➤ Makas kullanırken dikkatli olunuz.</p> <p>➤ Ekonomik olunuz.</p>

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıda verilen cümleleri doğru - yanlış durumuna göre işaretleyiniz.

1. ( ) Tohumun doğadakine uygun olabilmesi için çeşitli malzemeler kullanılır.
2. ( ) İrmik sert buğdayın kırılmasıyla özel şekilde hazırlanan bir maddedir.

Aşağıda verilen cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru sözcükleri yazınız.

3. ....mercan ve mine gibi hafif ve küçük çiçeklerin sap yapımında tek tel ve bazı tabii ve dekoratif çiçeklerin göbeklerinin hazırlanışında grup olarak kullanılır.
4. Bazı çiçek göbeklerinin üstü sarı renkte ve tozlu görünüştedir. Yapma çiçeklerde bu görünüş ..... vasıtasıyla verilir.
5. Yapma çiçeklerde tohum ..... , ... ve ..... olmak üzere üç şekilde hazırlanır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-7

AMAÇ

Fantezi yaka çiçeği yapma tekniğine ve modeline uygun olarak ütü yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Çevrenizde yapılan fantezi yaka çiçeği örneklerini araştırınız. Bulabildiğiniz örnekleri sınıfinıza getirerek arkadaşlarınızla inceleyiniz.
- Ütü yapma yöntemlerini araştırınız. Bulduğunuz bilgileri arkadaşlarınızla paylaşınız.

7. ÜTÜ YAPMA

Yapma çiçekçilikte yaprağa, istenilen şekil ve hareketin verilmesi işine ütüleme denir. Bunun için de çeşitli araçlar kullanılır.

7.1. Çiçek Ütülemede Kullanılan Araç ve Gereçler

7.1.1. El Aletleri (El Ütüleri)

Yaprak üzerindeki çeşitli şekil ve kıvrımları meydana getirmeye yarayan tahta saplı, demir çubuklardır. Şekillerine göre isim almışlardır. Top ütüsü, keçi ayağı ütüsü vb.

- **Yardımcı araçlar**
  - **Kepek yastığı:** İçine sıkı ve bolca kepek doldurulmak suretiyle kalın Amerikandan yapılmış küçük bir yastıktır. Eni ve boyu 20-25 cm kadar olan bir kare veya dikdörtgen şeklindedir.
  - **Lastik:** Eni ve boyu 10-15 cm olan kare dikdörtgen şeklinde bir lastik parçasıdır. Kalınlığı 1-1,5 cm kadardır. Üzerinde çalışılacak yüzünün düzgün olması şarttır. Üstü, patiska veya Amerikan cinsinden bir kumaşla kaplanılarak kullanılır.

7.1.2. Cendere ve Kalıpları

- **Cendere:** Bir masa üzerinde takriben 20-25 cm boyutunda dörtgen şeklinde demir bir levha oluşturulmuştur. Levhanın üzerinde aşağı yukarı hareket edebilen bir demir burğu ve burgunun alt ucunda da kalıbı sıkıştırmaya yarayan bir silindir vardır. Burgunun alt ucunda, onu kolaylıkla çevirmeye yarayan bir volan konmuştur.
- **Kalıp ütüsü:** İki parçadan oluşur. Birinci parça yatak kısmıdır. Pirinçten veya dökümden yapılmıştır. Oyuk olan yüzüne bir taç veya yeşil yaprağının şekli, bütün hatları ve hareketleriyle çıkıntılar hâlinde işlenmiştir. İkinci parça, üzerine yatak içindeki şekiller aynen fakat girintili olarak kazılmış ve bir tahta sapa bağlanmış pirinçten veya lastikten bir yaprak şeklindedir. Bu kısım yatak içine oturtulduğu zaman karşılıklı girinti ve çıkıntılar tamamen birbirine yerleşerek aradaki kumaşa aynı şekli verir.

7.2. Çiçek Ütüsü Yapma

Kesilmiş ve boyanmış yapraklar hafif nemli hâlde iken ütülenmelidir. Bu sebeple boyama işi biter bitmez hemen ütümeye geçilecekse ıslak yapraklar bir müddet bekletilir. Eğer boyama önceden yapılmış ve yapraklar tamamen kurumuş ise üzerlerine su serpilerek hafifçe ıslatılır, iki kâğıt havlu arasına konularak nemlendirilir. Ütülenecek yaprakların ıslak olmamasına dikkat edilmelidir. Aksi hâlde yaprağın üzerindeki kola veya jelatin sıcak ütüye yapışır ve yapılan işi bozar. Fantezi çiçek yapılırken kumaşların ince olması ve yapılacak çiçeklerin açık renkte hazırlanması sebebiyle ütülerin çok fazla ısıtılmaması ve ısıtıldıktan sonra ıslak pamuğa sürülerek temizlenmesi gerekmektedir.

7.3. Cendere Yapma

Kalıp ütüsü ile ütülenmesi gereken bazı çiçeklerin (ortanca, menekşe, yasemin gibi) taç yaprakları ve özellikle yeşil yaprakların damarlarının belirgin bir şekilde verilmesi için uygulanır.

7.4. Model Çiçeği Ütüleme

Fantezi çiçek için gerekli ütüler kullanılır. Top ütüler ve cendere yardımı ile ütüleme işlemi yapılır. Ütülerin çok fazla ısıtılmamasına ve ısıtıldıktan sonra temizliğine önem verilir.

UYGULAMA FAALİYETİ

Fantezi çiçek yapraklarını uygun kalıplar kullanarak ütüleyiniz.

İşlem Basamakları	Öneriler
<p>➤ Malzemeleri hazırlayınız.</p>	<p>➤ Titiz ve düzenli çalışınız.</p>
<p>➤ Ütüleri yapınız.</p>	

	
<p>➤ Cendere yapınız.</p>	 <p>➤ Yangına karşı dikkatli olunuz.</p>

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıda verilen cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru sözcükleri yazınız.

1. Yapma çiçekçilikte yaprağa, istenilen şekil ve hareketin verilmesi işine ..... denir.
2. ....yaprak üzerindeki çeşitli şekil ve kıvrımları meydana getirmeye yarayan tahta saplı, demir çubuklardır.
3. ....içine sıkı ve bolca kepek doldurulmak suretiyle kalın Amerikandan yapılmış küçük bir yastıktır.
4. ....bir masa üzerinde takriben 20-25 cm boyutunda dörtgen şeklinde demir bir levha oluşturulmuştur.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-8

AMAÇ

Fantezi yaka çiçeği tekniğine uygun olarak toplama yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Çevrenizde yapılan fantezi yaka çiçeği örneklerini araştırınız. Bulabildiğiniz örnekleri sınıfinıza getirerek arkadaşlarınızla inceleyiniz.
- Toplama yapma yöntemlerini araştırınız. Bulduğunuz bilgileri arkadaşlarınızla paylaşınız.

8. TOPLAMA

Çiçeği meydana getirmek üzere çanak ve taç yapraklarının tohum etrafında birleştirilmesine **toplama** denir.

8.1. Çiçek Toplarken Kullanılan Araç ve Gereçler

Pens, hazırlanmış tohum, ütülenmiş yapraklar, yapıştırıcı, beyaz nakış makarası, pamuk, krepon kâğıdı vb. malzemeler kullanılır.

8.2. Çiçeği Toplama Teknikleri

Yapılacak çiçeğin taç yapraklarının şekli ve sayısı dikkate alınarak toplama tekniklerinden birisi kullanılır. Üç şekilde yapılır.

- **Yapıştırarak:** Yalınkat ve az taç yapraklı çiçeklerde uygulanır.
- **Bağlayarak:** Taç yaprakların diplerindeki özellik nedeniyle bağlanması gereken durumlarda uygulanır.
- **Yapıştırarak ve Bağlayarak:** Taç yaprakları çok katlı çiçeklerde uygulanır.

8.3. Model Çiçeği Tohum Etrafında Toplama

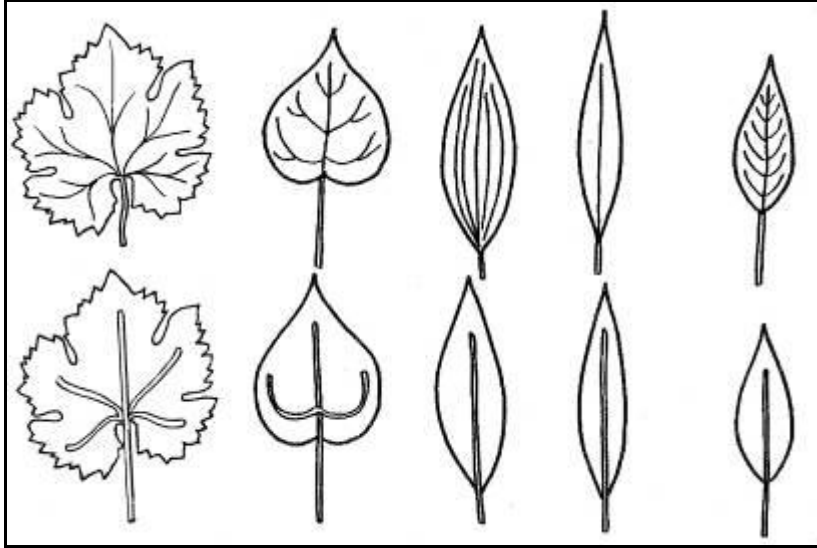
Fantezi çiçekler ince kumaşlardan ve az katlı olarak hazırlandığı için genellikle sadece bağlama ya da yapıştırma teknikleri kullanılır.

8.4. Yeşil Yaprakları Hazırlama ve Gruplama

Yeşil krepon kâğıdı ile sarılan tel göz kararıyla 2/3 oranında yaprağın ters yüzeyine yapıştırılır. (bk. Kumaş Çiçek Yapma-2 modülü)

8.5. Yeşil Yaprakları Gruplama

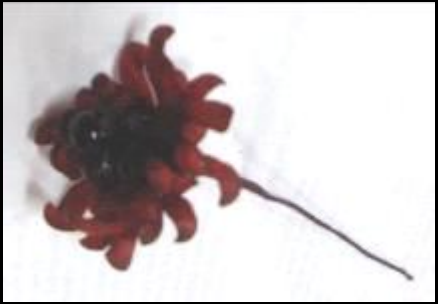

Yapılacak çiçeğin özelliğine göre yapraklar tek tek ya da gruplandırılarak dal üzerine yerleştirilir. Hazırlanan gruplar üç ya da beş yapraktan oluşabilir. Yapraklar makara ile bağlandıktan sonra ana tel haricindekiler kalınlık yapmaması için verevine kesilir.

Şekil 8.1: Teli yeşil yapraklara yapıştırma

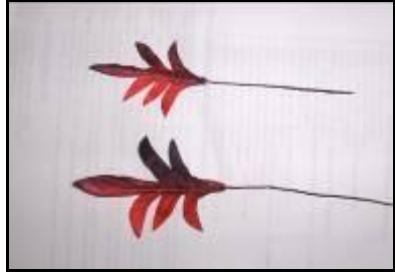

UYGULAMA FAALİYETİ-1

Model çiçeği tohum etrafında toplayınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
<p>➤ Malzemeleri hazırlayınız.</p>	<p>➤ Temiz ve titiz çalışınız.</p>
<p>➤ Taç yapraklarını tohum etrafında toplayınız.</p>	<p>➤ Çiçek toplarken dikkatli olunuz.</p>
<p>➤ Çanak yapraklarını yapıştırınız.</p>	<p>➤ İşi zamanında yapınız.</p>

UYGULAMA FAALİYETİ-2

Yeşil yaprakları tel yapııştırarak gruplayınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
<p>➤ Teli yeşil yapraklara yapıştırınız.</p>	<p>➤ İki kat çalışılmış yaprağa tel yapıştırılacaksa teli iki katın arasına yapıştırınız.</p> <p>➤ Tel yapıştırılacak yaprak çok büyük ve geniş ise üç veya beş adet teli yaprak dibinden yelpaze şeklinde açarak yapıştırınız.</p>
<p>➤ Üzerine bir kat daha krepon kâğıdı sararak temizleyiniz.</p>	<p>➤ Krepon kâğıdının başlangıç ve bitişine yapıştırıcı sürünüz.</p>
<p>➤ Yeşil yaprakları gruplamak</p>	

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıda verilen cümleleri doğru - yanlış durumuna göre işaretleyiniz.

1. ( ) Toplama işlemi yapraklarının şekline göre değişir.
2. ( ) Çok taç yapraklı olan çiçeklerde en küçük taç yaprağı dipten tohumun altına yapıştırılır.
3. ( ) Yapıştırarak toplama taç yaprakları çok katlı çiçeklerde uygulanır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-9

AMAÇ

Fantezi yaka çiçeği yapma tekniğine uygun olarak dallama yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Çevrenizde yapılan fantezi yaka çiçeği örneklerini araştırınız. Bulabildiğiniz örnekleri sınıfınıza getirerek arkadaşlarınızla inceleyiniz.
- Dallama yapma yöntemlerini araştırınız. Bulduğunuz bilgileri arkadaşlarınızla paylaşınız.

9. DALLAMA

Hazırlanan çiçek, gonca ve yaprakların sap üzerinde bir araya getirilmesine dallama denir. Yapılacak dala tabisinin esnekliğini, incelik ve kalınlığını vermek gerekir. Bu iş çiçeklerin kopya edilmesi kadar önemlidir.

Dallamaya dalın ucundan başlanır ve ilk ele alınacak olan da en uçtaki çiçek, gonca, filiz ve yapraktır. Ele alınan bu çiçeğin (yaprak, filiz veya gonca) bağlanmış olduğu tel (sap), model dalın o kısmının esnekliğine sahip ise tel ilave etmeksizin kendinden sonra konacak çiçeğin (yaprak, filiz veya gonca) bağlanacağı noktaya kadar model dalın kalınlığını vermek üzere ilk önce pamuk, sonra da krepon kâğıdı ile sarılır. Böylece aynı zamanda telin ve çiçeği bağlayan ipliğin pürüzleri de giderilmiş olur.

Bundan sonra sırası gelen çiçek (yaprak, filiz veya gonca) ele alınır ve daha önce hazırlanmış olan çiçeğin (yaprak, filiz veya gonca) sapından birleşeceği yere iplikle sap, sapa sarılmak suretiyle bağlanır. İkinci çiçeğe (yaprak, filiz veya gonca) ait bağlantının altında kalan sap (tel) ucu çaprazlama kesilir.

Kesme işi sonradan eklenecek her çiçekte (yaprak, filiz veya gonca) tekrarlanır. Dala ait bütün parçalar bu şekilde eklenerek dal meydana getirilir.

9.1. Dallama Yaparken Kullanılan Araç ve Gereçler

Dallandırılacak çiçek ve yapraklar, tel, iplik, yapıştırıcı, kâse, su, pamuk, makas, tel makası, krepon kâğıdı vb. malzemeler kullanılır.

- **Tel:** Sap ve dal tellerle yapılır. Amaca uygun olanları, piyasada hazır olarak satılan üstü sarılı çiçek telleri (leton) ile anten telleri ve galvenizli soba telleridir.

Resim 9.1: Soba teli

9.2. Dallama

Bir dala bakıldığında uçtan aşağı doğru çiçek ve yaprakları çoğaldıkça kalınlaştığı, dayanıklılığının arttığı görülür. Yapma çiçekte bu dayanıklılık, ilave edilecek tel adedini artırmak, kalınlığı ise pamuk sararak üzerini kâğıtlamak suretiyle sağlanır.

UYGULAMA FAALİYETİ

Fantezi çiçeği dallayınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Araç ve gereçleri hazırlayınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Temiz ve titiz çalışınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dallama yapınız.	 <ul style="list-style-type: none"> ➤ Krepon kâğıdı açıldığı zaman zikzak olmaması için düzgün kesiniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Tutkallı dal boyası hazırlayınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zamanı iyi kullanınız. ➤ Arkadaşları ile uyum içinde olunuz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dalların üzerine sulandırılmış tutkalı fırçayla sürünüz.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Krepon kâğıdı zamanla yıpranacağından, sağlamlaştırmak, daha parlak ve doğal görünüm sağlamak için uygulanır.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıda verilen cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru sözcükleri yazınız.

1. Hazırlanan çiçek, gonca ve yaprakların sap üzerinde bir araya getirilmesine ..... denir.
2. Sap ve dal ..... yapılıdır.

Aşağıda verilen cümleleri doğru - yanlış durumuna göre işaretleyiniz.

3. ( ) Dallamaya dalın ucundan başlanır ve ilk ele alınacak olan da en uçtaki çiçek, gonca, filiz ve yapraktır.
4. ( ) Bir dala bakıldığında uçtan aşağı doğru çiçek ve yaprakları çoğaldıkça kalınlaştığı, dayanıklılığının arttığı görülür.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-10

AMAÇ

Fantezi yaka çiçeği yapma tekniğine uygun olarak buketleme yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Çevrenizde yapılan fantezi yaka çiçeği örneklerini araştırınız. Bulabildiğiniz örnekleri sınıfınıza getirerek arkadaşlarınızla inceleyiniz.
- Buketleme yapma yöntemlerini araştırınız. Bulduğunuz bilgileri arkadaşlarınızla paylaşınız.

10. BUKETLEME

10.1. Fantezi Çiçek Yapımında Biye Çalışması

Elbise ve tuvalet gibi giyim eşyalarında kullanılmak üzere yapılan bilhassa fantezi çiçeklerin sapları, daha hafif, daha yumuşak, ince ve renkli olmalıdır. Aksi hâlde takıldıkları yerde güzel durmazlar takan kişiyi rahatsız eder. Onun için bu çeşit çiçeklerin sapları diğerleri gibi pamuklu beslenmeyip üzerlerine opal, organtini tafta gibi muhtelif kumaşlardan banların bükülmesiyle hazırlanmış saplar geçirilir. İşte bu bantların hazırlanmasına sap bükme denir.

10.2. Buketleme Şekilleri

10.2.1. Uzun Buketleme

Düzenleme yüksektir. Çiçek ve yaprakların ağırlığı aşağıda yoğunluk kazandırılacak şekilde verilir.

10.2.2. Üçgen Buketleme

Üçgen düzenlemede merkeze açılmış çiçekler yerleştirilir. Kenarlara doğru yaprak ve küçük çiçeklerle üçgen tamamlanır. Ağırlık (ilgi merkezi) aşağıdadır.

10.2.3. S Şeklinde Buketleme

Zarif S eğrisi çiçeği yerleştirilecek yerin merkezinin çok üstünden başlayarak merkezin aşağısına kadar devam eder. Sallanan bir ritm hissi uyandırır. Ağırlık (ilgi merkezi), düzenlemenin orta kısmındadır.

10.2.4. Yuvarlak Buketleme

Düzenleme kavisli olarak yapılır. Ağırlık (ilgi merkezi) ortadadır. Hatlar ilgi merkezinden yukarıya, yanlara ve aşağıya doğru yayılarak daireyi tamamlar.

10.2.5. Oval Buketleme

Büyük çiçeklerle koyu renkler ovalin aşağıdaki ağırlık merkezine yerleştirilir. Dış kenarlar, küçük ve açık tondaki renkli çiçekler ve yapraklarla tamamlanır.

10.2.6. L Şeklinde Buketleme

En çok kullanılan ve en kolay yapılabilen düzenleme şekillerinden biridir. Yüksek olan kenar, düzenlemenin yapıldığı merkezin solunda veya sağında olabilir. Üst kısmına hafif çiçekler yerleştirilir. Ağırlık (ilgi merkezi) düşey hâlinde hattın alt kısmına toplanır.

UYGULAMA FAALİYETİ

Fantezi çiçek için biye hazırlayıp çiçeğin tanzimini yapınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
<p>➤ Malzemeleri hazırlayınız.</p>	<p>➤ Temiz ve düzgün çalışınız.</p>
<p>➤ Yapılacak sapın kalınlığına göre 0,5-1-1,5-2 cm genişlikte ve istenilen uzunlukta verev bantlar kesiniz. Biye hazırlayınız.</p>	 <p>➤ Sap organtinden yapılacaksa kumaş sertleştirilmez. Opal, saten, beatrix, tülbent, tafta gibi kumaşlardan yapılacaksa özelliğine göre kola ya da jelatinle setleştiriniz. (İsteğe göre hafif renklerde daldırma veya lekeleme yöntemi ile boyayınız.)</p>
<p>➤ Çiçeği yukarıdaki buketleme şekillerinden biri (üçgen) ile dizayn ediniz.</p>	 <p>➤ İş zamanında bitiriniz ➤ Yapıştırıcı kullanırken dikkatli olunuz</p>

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıda verilen cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru sözcükleri yazınız.

1. .... buketlemede düzenleme kavisli olarak yapılır. Ağırlık (ilgi merkezi) ortadadır. Hatlar ilgi merkezinden yukarıya, yanlara ve aşağıya doğru yayılarak daireyi tamamlar.
2. ....en çok kullanılan ve en kolay yapılabilen düzenleme şekillerinden biridir.
3. ....buketlemede düzenleme yüksektir. Çiçek ve yaprakların ağırlığı aşağıda yoğunluk kazandırılacak şekilde verilir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise “Modül Değerlendirme”ye geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyunuz ve doğru seçeneği işaretleyiniz.

1. Kumaşlar aşağıdakilerden hangi yöntemlerle sertleştirilmez?
A) Kola
B) Jelatin
C) Plastik boya
D) Plastik tutkal
2. Hangisi kumaş sertleştirmede kullanılmaz?
A) Çivili kasnak
B) Çiçek ütüler
C) Plastik boya
D) Plastik tutkal
3. Hangisi kalıp çıkarma yöntemlerinden biri değildir?
A) Yapıştırarak kalıp çıkarma
B) Bakarak (göz ölçüsüyle) kalıp çıkarma
C) Çizerek kalıp çıkarma
D) Ölçerek kalıp çıkarma
4. Hangisi boyama yöntemlerinden biri değildir?
A) Islatma
B) Daldırma
C) Lekeleme
D) Çizgileme
5. Aşağıdakilerden hangisi kalıp çeşitlerinden değildir?
A) Yuvarlak kalıplar
B) Artı şeklinde
C) Dipten yapışanlar
D) Çarpı şeklinde
6. Aşağıdakilerden hangisi el ütöleme aletlerinden değildir?
A) Top ütüler
B) Keçi ayağı ütüsü
C) Çekiç ütüsü
D) Havuç ütüsü
7. Aşağıdakilerden hangisi çiçek toplama tekniklerinden biri değildir?
A) Yapıştırarak
B) Çivi ile tutturarak
C) Bağlayarak
D) Bağlayarak ve yapıştırarak

Aşağıda verilen cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru sözcükleri yazınız.

8. Fantezi çiçek ..... kullanılır.
9. Kola ..... elde edilir.
10. Yapıştırarak kalıp çıkarma yöntemi ..... çiçeklere uygulanır.
11. Boyalar ..... şekilde hazırlanır.
12. Kumaşı bir köşesinden karşı köşesine ikiye katlayarak kenar hatları olan en ve boy ipliklerini üst üste getirerek kumaşın ..... bulunur.
13. Telleri yakma işlemine ..... denir.
14. Krepon kâğıdını, katlı hâliyle sarılacak telin veya sapın kalınlık ve inceliğine uygun bir ..... kesiniz.
15. Lif ve irmik bazı çiçeklerin ..... yapımında kullanılır.
16. Tohum yaparken telin çıkmaması için ucu ..... yapılıdır.
17. Tohum yaparken bağlanan malzemenin alt ucu potluk yapmaması için ..... olarak kesilir.
18. Amerikan bezinden dikilerek içi doldurulan ve ütülemede kullanılan araca ..... denir.
19. Yapma çiçeğin her aşamasında kullanılan ve ayrıca el ütüleme aleti olan araca ..... denir.
20. Çiçeği meydana getirmek üzere çanak ve taç yapraklarının tohum etrafında birleştirilmesine ..... denir.
21. Yalınkat ve az taç yapraklı çiçekler ..... toplanır.
22. Tel yapıştırılacak yaprak çok büyük ve geniş ise üç veya beş adet teli yaprak dibinden ..... şeklinde açarak yapıştırınız.
23. Hazırlanan çiçek, gonca ve yaprakların sap üzerinde bir araya getirilmesine ..... denir.
24. Fantezi çiçeklerin dizaynı için bantların (biyelerin) hazırlanmasına ..... denir.
25. Düzenlemenin yüksek olduğu buketleme şekli.....buketlemedir.
26. Yarım daire biçiminde ve merkezden dışı doğru açılarak yapılan buketlemeye..... buketleme denir.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ-1'İN CEVAP ANAHTARI

1	Y
2	D
3	ince, hafif
4	kola, jelatin

ÖĞRENME FAALİYETİ-2'NİN CEVAP ANAHTARI

1	Kalıp
2	bakılarak
3	Yuvarlak kalıplar
4	Dipten yapıştırılan-Lar

ÖĞRENME FAALİYETİ-3'ÜNCEVAP ANAHTARI

1	verevi
2	içinden
3	D

ÖĞRENME FAALİYETİ-4'ÜNCEVAP ANAHTARI

1	3
2	D

ÖĞRENME FAALİYETİ-5'İN CEVAP ANAHTARI

1	tellerle
2	Beyaz renkli
3	oksitleme

ÖĞRENME FAALİYETİ-6'NİN CEVAP ANAHTARI

1	D
2	D
3	Lif
4	kükürt
5	Yapıştırarak bağlayarak yapıştırarak ve bağlayarak

ÖĞRENME FAALİYETİ-7'NİN CEVAP ANAHTARI

1	ütüleme
2	El ütülere
3	Kepek yastığı
4	cendere

ÖĞRENME FAALİYETİ-8'İN CEVAP ANAHTARI

1	D
2	Y
3	Y

ÖĞRENME FAALİYETİ-9'UN CEVAP ANAHTARI

1	dallama
2	tellerle
3	D
4	D

ÖĞRENME FAALİYETİ-10'UN CEVAP ANAHTARI

1	Yuvarlak
2	L şeklinde buketleme
3	Uzun

MODÜL DEĞERLENDİRME CEVAP ANAHTARI

1	C
2	B
3	C
4	A
5	D
6	C
7	B
8	giyim süslemelerinde
9	nişastadan
10	canlı
11	üç
12	verevi
13	tel oksitleme
14	ende
15	göbeklerinin
16	kanca
17	verev
18	kepek yastığı
19	pens
20	toplama
21	yapıştırarak
22	1/3 oranında
23	dallama
24	sap bükme
25	dikey
26	yelpaze

KAYNAKÇA

- AYYÜCEL Muammer, Şengül SUGERTİN, **Çiçek Düzenleme Teknikleri**, Ankara,1994.
- GÜNDAŞ Süheyla, Müzeyyen TURTİN, **Yapma Çiçek 1**, İstanbul,1977.
- ÖZDOĞANLAR Sema, **Çiçek Meslek Analizi**, Ankara,1977.